

Festival Kurirček, Festival otrok in umetnost 1963–1992

Razstava Pokrajinskega arhiva Maribor in Mariborske knjižnice,
15. 12. 2023–31. 6. 2024

V razstavišču Pokrajinskega arhiva Maribor Archivum na Glavnem trgu 7 v Mariboru (15. december 2023–10. april 2024) in nato v predverju Pionirske knjižnice v TPC City v Mariboru (12. april–30. junij 2024) je bila na ogled privlačna razstava, ki je nastala v sodelovanju dveh mariborskih kulturnih institucij, in sicer arhiva in knjižnice, medtem ko sta posamezne razstavne eksponate prispevala tudi Lutkovno gledališče Maribor in RTV Slovenija.

Leta 1962 so na pobudo pisateljev iz Maribora, ki so bili sodelavci otroške revije Kurirček, učiteljev in drugih javnih delavcev ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade priredili vrsto literarnih nastopov za pionirje in enega za odrasle. Na zaključni slovesnosti so se dogovorili, da bodo v Mariboru odtlej na podoben način vsako leto počastili dan Jugoslovanske ljudske armade.

Prvi Festival Kurirček (kasneje Festival otrok in umetnost) je bil organiziran leta 1963. Kar 30 let je bil eden izmed največjih in najbolj prepoznavnih literarnih, glasbenih in likovnih festivalov za otroke in mladino na prostoru nekdanje Jugoslavije. Na njem so sodelovali pesniki, pisatelji, slikarji, učitelji, založniki in uredniki iz vse Jugoslavije.

V prvih letih se je festival osredotočal na posredovanje tradicije narodnoosvobodilnega boja in revolucije mladim, kasneje so bile na programu sodobnejše tematike, kot so lutke, ljudsko izročilo, sodobna proza in poezija.

*Radovedni Taček je v marsikom vzbudil nostalgijo
(Foto: Marko Pigac)*

Po osamosvojitvi Slovenije je festival začel izgubljati pomen. Do leta 1999 je bil organiziran v nekoliko drugačni obliki, pozneje so ga zasenčili drugi programi in prireditve za otroke.

Razstavo sestavlja deset panojev, ki obiskovalca s pomočjo povečanih fotografij in spremljevalnega besedila popeljejo skozi zgodovino festivala, vse od njegovih začetkov preko obravnavanih tem, sodelujočih ustvarjalcev (Ivan Potrč, France Bevk, Brana Jurca, Niko Grafenauer, Desanka Maksimović, Leopold Suhodolčan in številni drugi), sodelovanja otrok, podeljenih nagrad, revije Otrok in knjiga vse do zatona in konca festivala. V razstavišču Archivum so bili poleg panojev na ogled tudi originali v vitrinah, med katerimi so posebej veliko pozornosti pritegnile originalne lutke (Radovedni Taček, Zvezdica Zaspanka, Zverinice iz Rezije), mogoče si je bilo ogledati tudi zbornike festivala, posamezne nagrade, vabila, zahvale, nagrajene knjige in podobno. Na otvoritvi so svoje spomine na festival strnili nekateri nekdanji sodelujoči, medtem ko so se številni obiskovalci spominjali te ali one podrobnosti festivala, ki je nekoč prežemal kulturni utrip Maribora in širše okolice.

Gordana Šövegeš Lipovšek (Pokrajinski arhiv Maribor),
mag. Nina Hriberšek Vuk in dr. Andreja Erdlen (Mariborska knjižnica)

Glaserjev festival v Malečniku z razstavami Pokrajinskega arhiva Maribor in Nadškofijskega arhiva Maribor (2022–2024)

Na pobudo župnijskega upravitelja župnije Sv. Peter pri Mariboru – Malečnik dr. Sebastijana Valentana v Malečniku od leta 2022 prirejajo Glaserjev festival, posvečen duhovniku Marku Glaserju. Glaser se je rodil 21. aprila 1806 na Smolniku v Rušah. Po posvetitvi v duhovnika leta 1829 je kot kaplan služboval v župniji Sv. Barbara v Slovenskih goricah, kot kaznilniški kurat v Gradcu ter nato med letoma 1838 in 1843 kot dvorni kaplan in konzistorialni tajnik pri sekavskem knezoškofijskem ordinariatu. Tukaj je deloval kot referent za slovenski del škofije. Leta 1843 je postal župnik pri Sv. Petru pri Mariboru (danes Malečnik), kjer je ostal do smrti 9. decembra 1889. Leta 1859 je bil imenovan za častnega kanonika mariborskega stolnega kapitlja in konzistorialnega svetovalca. Bil je predan pastoralni delavec in pridigar. Cenil in pospeševal je ljudsko omiko in izobrazbo. Leta 1844 je pri Sv. Petru organiziral ljudski misijon, medtem ko je leta 1868 ustanovil dekliško šolo. Skrb zanjo so prevzele šolske sestre iz Eggenberga pri Gradcu. Ob tem je skrbel za obnovo cerkvenih stavb in dal postaviti križev pot na Gorco. Bil je tudi pesnik in pisatelj. Pisal je tako v nemščini kot v slovenščini, večinoma nabožne pesmi in zgodbe. V zgodovino se je še posebej zapisal kot Slomškov sodelavec in pomočnik pri selitvi sedeža lavantinske škofije v Maribor leta 1859.¹

V okviru festivalskega programa arhivistka iz Nadškofijskega arhiva Maribor mag. Lilijana Urlep in arhivist iz Pokrajinskega arhiva Maribor mag. Jure Maček že tradicionalno pripraviva priložnostno razstavo o zgodovini Malečnika in okolice. Razstave so rezultat plodnega sodelovanja in vsebinskega dopolnjevanja obeh arhivov ter povezovanja z lokalno skupnostjo, še posebej z župnijo Sv. Petra pri Mariboru ter tudi z malečniško osnovno šolo in nekaterimi lokalnimi društvi. Predstavljeni originalni dokumenti in reprodukcije arhivskega gra-

¹ Slovenski biografski leksikon: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi201702/> (dostop: 31. 5. 2024).